

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 september 2015 betreffende steun aan projecten in het kader van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds

Samenvatting

Definitieve goedkeuring na het advies Raad van State

Het besluit van 25 september 2015 voorzag de juridische basis om de conformiteit van EFRO, Interreg en ESF structuurfondsen met de Europese staatssteun regels te garanderen voor de programmaperiode 2014-2020.

In 2021 werden de Europese structuurfondsenverordeningen vervangen met het oog op de nieuwe programma periode 2021-2027.

Het besluit van 2015 moet daarom aangepast worden door de verwijzingen naar het nieuwe EU verordeningen te vervangen.

Inhoudelijk wordt er niets aan het besluit gewijzigd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De maatregel valt onder het beleidsveld Economie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde dit besluit principiële goed op **10 november 2022**.

De Raad van State verleende haar advies op 15 december 2022.

2. INHOUD

2.1. Situatie

Het besluit van 25 september 2015 voorzag de juridische basis om de conformiteit van EFRO, Interreg en ESF structuurfondsen met de Europese staatssteun regels te garanderen voor de programmaperiode 2014-2020.

Het besluit is bedoeld als generiek kader om de dossiers op te lossen waarbij steun aan ondernemingen wordt toegekend. Via besluit dat verwijst naar de maximaal toelaatbare staatssteungrenzen uit de EU regels, wordt een staatssteunkader gecreëerd dat kan worden ter kennis geven bij de EU Commissie. Op die manier wordt gegarandeerd dat alle dossiers waarbij steun aan ondernemingen wordt gegeven en die binnen de maximale toelaatbare grenzen blijven, niet apart moeten aangemeld worden en/of ter kennis gegeven aan de EU. Deze werkwijze creëert rechtszekerheid en minimale administratieve last zowel voor de indiener van een subsidiedossier als voor de overheid. Bovendien kan op deze manier ook ondubbelzinnig bewezen worden aan de EU Commissie dat de Vlaamse Regering een loyale partner is bij het moderniseren van het staatssteunbeleid en dat zij de staatssteun verplichting ook in het kader van de structuurfondsen nauwgezet opvolgt.

Het besluit heeft inhoudelijk 2 onderdelen, waarbij hoofdstuk 2 de rechtsbasis is voor de steun die niet is onderworpen aan de staatssteunregels en waarbij de beheerautoriteit de steun toekent binnen de voorwaarden van de structuurfondsenverordeningen enerzijds, en anderzijds hoofdstuk 3, dat de rechtsbasis vormt voor het geven van steun die eveneens als staatssteun gekwalificeerd dient te worden. Indien er sprake is van staatssteun, dient de beheerautoriteit ook een staatssteun rechtvaardigingsgrond aan te duiden. Die kan in de eerste plaats gevonden worden in de algemene groepsvrijstellingsverordening, of in de de-minimisverordening. Voor de zeer uitzonderlijke gevallen worden ook het besluit inzake Diensten van Algemeen Economisch Belang en een aanmelding op basis van artikel 107 van het Verdrag betreffende de Europese Unie als residuaire rechtsgrond voorzien om op alle situaties voorbereid te zijn.

In 2021 werden de Europese structuurfondsenverordeningen vervangen met het oog op de nieuwe programma periode 2021-2027.

Het besluit van 2015 wordt inhoudelijk behouden maar dient minimaal aangepast te worden door de verwijzingen naar het nieuwe EU verordeningen te vervangen.

2.2 Toelichting bij de artikelen en aanpassingen n.a.v. de opmerkingen van de Raad van State

Rechtsgrond decreet economisch ondersteuningsbeleid

De rechtsgrond voor het besluit van 2015 werd destijds gecreëerd in de artikelen 37/1 en 37/2 van het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid van 16 maart 2012. Die artikelen verwezen echter enkel naar de destijds van kracht zijnde algemene structuurfondsen verordening 1303/2013. De Raad van State merkt terecht op dat deze rechtsgrond best ook aangepast wordt om de mogelijkheid te voorzien om dit eveneens mogelijk te maken voor de nieuwe algemene structuurfondsenverordening 2021/1060.

Artikel 38, lid 1, van het decreet van 16 maart 2012 machtigt de Vlaamse Regering om het decreet aan te passen aan toekomstige Europese regelgeving.

In het nieuw ingevoegde artikel 1 van het wijzigingsbesluit worden de bewoordingen van de artikelen 37/1 en 37/2 van het decreet in overeenstemming gebracht met de nieuwe Europese regelgeving.

De Raad van State merkt op dat dit enkel kan indien er geen inhoudelijke wijzigingen worden aangebracht behalve inzake de gewijzigde Europese regelgeving. Dat is het geval. Enkel de verwijzing van de oude verordening wordt vervangen door de verwijzing naar de nieuwe verordening, en de term comité van toezicht wordt vervangen door de nieuwe term monitoringscomité.

Artikel 2 (voorheen artikel 1)

Artikel 1 van het ontwerp bevat de definities. Daarin worden de verwijzingen naar de toepasselijke Europese Verordeningen aangepast.

In de nieuwe EU verordeningen is er niet langer sprake van “comité van toezicht”, maar wel van “monitoringcomité” en niet langer van “managementautoriteit” maar wel van “beheerautoriteit”. Deze termen worden eveneens in alle volgende artikelen zo vervangen.

De Raad van State merkt terecht op dat in artikel 2, 4° ook voor de ESF+verordening de woorden “en de latere wijzigingen ervan” moeten worden toegevoegd.

Art. 3 (voorheen art. 2)

In artikel 3 van het besluit van 25 september 2015 worden de benamingen van de programma's aangepast.

Art. 4 t.e.m. 9 (voorheen art. 3 t.e.m. 8)

Telkens vervanging van de woorden “monitoringcomité”, “beheerautoriteit” en “beheerautoriteit ESF+”.

Art. 9 2° (voorheen art. 8, 2°)

De geschrapte woorden hadden betrekking op de onderdelen van de algemene groepsvrijstellingsverordening. Aangezien de algemene groepsvrijstellingsverordening ondertussen in uitgebreid met nieuwe mogelijkheden en er ook nog hangende/toekomstige wijzigingen aan de algemene groepsvrijstellingsverordening mogelijk zijn, is het aangewezen om alle potentiële rechtsvaardigheidsgronden te voorzien zodat de beheerautoriteit steeds binnen het maximaal bestaande Europese toegelaten kader blijft.

Art. 10 (voorheen art. 9)

Vervanging van het woord “beheerautoriteit”.

Art. 11 (voorheen art. 10)

Dit artikel voorziet een expliciete verwijzing naar enkele inhoudelijke voorwaarden die in de algemene groepsverordening vereist worden opdat de steun rechtmatig zou kunnen worden toegekend. Ondanks het feit dat deze bepalingen voorzien zijn in de EU verordening, vereist de Commissie dat ze eveneens expliciet worden opgenomen in de nationale regelgeving.

De Raad van State merkt op dat Europese Verordeningen in principe verbindend zijn in al hun onderdelen en rechtstreeks toepasbaar zijn zodat de bepalingen uit die verordeningen niet dienen overgenomen te worden in de nationale rechtsorde.

De algemene groepsvrijstellingsverordening is een atypische EU Verordening. Het is immers een verordening, uitgaande van de EU Commissie en niet van de Raad en het Parlement, waarbij de EU de maximale contouren vastlegt waarbinnen bepaalde staatssteun regimes zijn 'vrijgesteld' van aanmelding. Dat is een procedurele kwestie waarbij wordt afgeweken van de standaard piste dat alle steun voorafgaandelijk aan de Commissie moet worden aangemeld. De vrijstellingsverordening geeft het kader waarbinnen de lidstaat eventueel kan kiezen om een staatssteun regime op te zetten dat niet dient aangemeld te worden bij de EU, maar waarbij de lidstaat zelf garandeert dat alle bepalingen van de vrijstellingsverordening zijn nageleefd.

Maar op zich is dat geen 'verplichte' piste. De lidstaat kan dus immers steeds kiezen om geen gebruik te maken van de vrijstellingsverordening en alsnog de voorgenomen steun aan te melden. Het is met andere woorden een keuze om de vrijstellingsverordening toe te passen. Bovendien bevat die vrijstellingsverordening enkele maximale toelaatbare grenzen waarbinnen steun toegestaan is. Maar het is evenmin verplicht om steeds die maximale steun ook effectief toe te kennen. Een lidstaat behoudt zijn autonomie om strenger te zijn en om lagere steunbedragen te voorzien, of om bv. bepaalde kosten of projecten niet te aanvaarden omwille van beleidskeuzes of budgettaire redenen. Om al deze redenen is het noodzakelijk om bepaalde onderdelen van de vrijstellingsverordening ook effectief en expliciet te activeren in de eigen regelgeving.

Bovendien bestaat er op vlak van de toepassing van de algemene vrijstellingsverordening een zeer specifieke jurisprudentie van het Hof van Justitie, die de lidstaten verplicht om tal van bepalingen expliciet over te nemen in de nationale rechtsgrondslag. Indien dit niet gebeurt, dan is de toepassing van de vrijstellingsverordening niet rechtsgeldig en wordt alle steun als illegaal beschouwd en moet deze teruggevorderd worden. Ook de EU Commissie verwijst bij haar jaarlijkse staatssteun monitoring en audits expliciet naar deze verplichtingen die werden opgelegd in de 'Eesti Pagar' jurisprudentie (C-349/17, arrest van 5 Maart 2019, Eesti Pagar AS v. Ettevotluse Arendamise Sihtasutus).

De bewoordingen van dit artikel zijn identiek aan de bewoordingen die ook zijn opgenomen in andere Vlaamse staatssteun besluiten, zoals de besluiten van de Vlaamse Regering inzake de steun voor Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie, die zeer recent nog aan een audit door de Europese Commissie werden onderworpen en waarbij deze formulering werd aanvaard. Ook de opmerking van de Raad van State i.v.m. de transparantiewebsite wordt niet weerhouden. Er is inderdaad ook sprake van staatssteunwebsite op nationaal of regionaal niveau, maar dit werd later door de EU Commissie op verzoek van de lidstaten uitgewerkt in één uniforme Europese transparantiewebsite waarvoor de lidstaten kunnen kiezen als alternatief voor de nationale website. België heeft net als 23 van de 27 lidstaten, gebruikt gemaakt van de Europese transparantiewebsite TAM.

De bewoordingen van het voorgestelde artikel werden dan ook behouden.

Art. 12 t.e.m. 14 (voorheen art. 11 t.e.m. 13)

Vervanging van de woorden "beheerautoriteit", "dienst Inspectie" en "afdeling Vlaamse Sociale Inspectie".

Art. 15

Er wordt voor gekozen om het nieuwe besluit in werking te laten treden op 1 januari 2023. De Raad van State merkt op dat het verlenen van terugwerkende kracht geen nadelige gevolgen mag hebben. Dat is niet het geval. Alle steunaanvragende partijen zullen op basis van dezelfde

voorwaarden al dan niet in aanmerking komen voor steun. Het vaststellen van een vaste datum heeft het voordeel van de duidelijkheid en rechtszekerheid en ligt zeer dicht bij de datum van de definitieve goedkeuring.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit dat zich confirmeert aan de nieuwe Europese verordeningen heeft geen rechtstreekse financiële impact.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27 oktober 2022.

De voorliggende regelgeving heeft geen budgettaire impact, bijgevolg dient het begrotingsakkoord niet gevraagd te worden.

B. ESR-TOETS

Er is geen ESR toets vereist.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- personeel: het ontwerp heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het ontwerp heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- investeringen en schuld: het ontwerp heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het ontwerp resulteert niet in bijkomende ontvangsten.

Conclusie: het ontwerp heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgeving technisch en taalkundig advies van 7 september 2022

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 september 2015 betreffende steun aan projecten in het kader van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo BROUNS